

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerték és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Égyszám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., »Általános Tudósító« hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlér petítóra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A szőlők rekonstrukciója.

Pár év előtt a filokszerá pusztítása oly rohamosan terjedt, hogy nem is igen lehetett a védekezésre gondolni. Csak kevés szőlős gazda gondolt idejében a szénkénegészre.

A szőlő soha se volt nálunk általános, rentabilis gazdasági ág, s az elpusztult szőlők rekonstrukciójára se igen gondoltak a gazdák. A szőlőföldből szántóföld lett s hozama tetemesen kisebb összeget képviselt. Az amerikai alapon való új ültetés költséges voltánál fogva nem lett népszerű, mert akik megpróbálták, nem sokra mentek vele.

Ily módon a hegyi szőlők nálunk luxus dolgokká váltak, a szőlőterületeket kivágták és parkot telepítettek rájuk, a régi módi présházak helyére díszes villák épültek s a hegy nyaraló-teleppé vált, hol volt árnyék, kényelem, játszószerk stb., csak épen szőlő nem termelt. A paraszt szőlője pedig kukoricza, krumpli földdé vált, s a pince veremé formálódott.

Ekkor divatba jött a homoki szőlők létesítése. A szőlőgazdák fejszával nézték az újítást s várták a mások sikereit. Ugyan mifele bor teremhet a homokon? — kérdezték a gazdák s azzal érvelték, hogy sok helyen még a hegyeken sem termelt igazi jó bor.

Igy azután jó ideig közönnnyel visel-

tett a szőlőgazda a homokszőlők iránt, belenyugodott a veszteségbe, mert hiszen terem buza elég, ha alacsony is az ára. A homoki szőlők telepítésével vlassan el is késtünk.

Ámde elkövetkezett az az idő, mikor a buza ára nagyon leszállott s a mezőgazdaság hozama rendkívül csökkent; az állattenyésztés és hizlalás is csak csekély hasznot hozott, s csak akkor jutott a gazda eszébe a szőlő, mely a homoktalajon is szép jövedelmet hozott.

Néhány kiváló, előrelátó gazda nem is gondolkodott sokat. Belátta, hogy a szőlőtermelés sokkal jövedelmezőbb még a homoktalajon is a gabonatermelésnél. A bor nincs alátelve a tözse árfolyamainak, a börzianerek manőverezéseinek, mint a gabona. Alkalmos homokterületen csakhamar megkezdődött a munka országszerte. Nagy része volt ebben a kormánynak is, mely nem igen kimélt áldozatot, hogy a gazdák előtt ennek a művelési ágának minél több hívet szerezzen.

Ezek a szőlők most már teremnek is, s el lehet mondani, hogy az ország jó bortermésének legnagyobb részét ezek adták.

Mégis aránylag nagyon kevés vidéken folyik a homokszőlő gazdálkodás. A nép még nem jött rá, hogy értéktelen homokterületeit szőlővel ültesse be. Legtöbbnek nincs rá költsége, de hiányzik szakértelme

is. Pedig az egész országot bejárták a szak-
tanítók.

Azonkívül a nép irtózik minden újítástól s a csapások megrendítették bizalmát.

A szőlős gazdának valóságos harcra kell folytatni a szőlő különféle ellenségeivel. A filokszerá már csak a hegyi szőlőkben ellenség, de a peronoszpora, a gyökérgyökész és a lisztharmat már a homoki szőlőkön is nagy csapás, melyekkel szemben a védekezés igen nehéz. Másfelől az olasz borok beözönlése, de főleg a gyártott borok a szőlőművelést majdnem lehetetlenné tették; a költségesen előállított természetes borokat lekonkurálta a borgyártás. Midőn pedig a hatóságok a borgyárosok ellen razziait rendeztek, annak sem lett kellő eredménye, hanem az, hogy a borgyártás nagyon megcsappant.

Ily körülmények között nem is számíthatunk a bortermelés nagy fellendülésére. A nép biztatásra szorul, kecsgetető példák kellenének neki, hogy tegye a szőlőt gazdaságában előkelőbb helyre, ne sajnálja tőle a költséget és fáradságot.

Am a jó példa még mindig ritka, a körülmények nem kedvezőek, a példaadók küzdelmei nem biztatók.

Pedig mennyi alkalmas homokterület hever parlagon.

Hálás munkát végez az, ki a népet felvilágosítja a szőlőtermelés előnyeiről.

TÁRCZA.

Ó hozzá . . . !

Addig néztem barna kis csillagos két szemébe,
Mig a csillag tiszta fénye beragyoga szívembe.
Beragyogott, meghódított, elbűvölte
lelkemet,
Eszem sugta felejtsem őt, mindhiába
nem lehet.

Barna kis lány ha tudnám azt, hogy
te szeretsz igazán,
Fekete szem éjszakához a holdat is
lehoznám.
Széled hold e két csillagért elhagyná
a kék eget,
Hogy elmondja, elsusogja, érted mennyit
szenvedek.

Nem tudom hogy mit csináljak, sirjak-e,
vagy örüljek.
Rabja vagyok, rabja lettem bogár színű
szemednek.
Bilincsekbe szívem zárva, mely onnan
nem szabadul,
Mig a földnek porló hideg testemre
nem hull.

Buchwald Ernő,

Egy katona életéből.

— Irta: Grün Béla. —

Vad, zivataros téli éjszaka volt. Éktelen dudással rohant végig a szél pusztaságon s beleütödvé a kaszárnya magas falába, hófelleggel zúdított a »silbakon« álló szegény baka nyakába, a ki didegve támaszkodott a »faköpenyeg« oldalához.

Szemeiből könyeket csalt ki a hideg, vagy talán nem is az, hanem az a levél, amit összegyűrve markában szorongatott s a melynek tartalmát épp az imént betűzte ki az őrszoba halvány világa mellett.

Édes anyja írta. Az volt benne, hogy azt a lányt felejtse el, a kit szeret, mert az már egy is régen elfeledte őt, más szeret s nemsokára be is kölik a fejét. Mikor elolvasta, megroggytak a lábai, leült, arcát két kezébe temette, ugy zokogott szegény.

Haj, ha most otthon lehetne! . . .

Hát miért ne lehetne, hisz nincs oda nyűgözve ahhoz a faköpenyeghez! . . .

Még reggelig elérné haza. Szigorú büntetést kapna a szökésért, de legalább beszélhetne azzal a leánnyal és hátha visszatérhetné.

Ha nem, akkor ugy is mindegy az élet börtönben, vagy szabadon.

Másnap reggel már ott pihent meg az anyja meleg szobácskájában. A szegény asszony ugy örült fia látásának . . .

— Beszélni szeretnék azzal a leánnyal, édes anyám! . . .

— Jaj fiam, nem érdemes az arra, hogy szóba állj vele.

— Hátha mégis jóra fordulna minden . . .

— Mondj le róla, édes gyermekem. Mióta elmentél, most van már a harmadik szeretője . . .

A fiunak minden vére a fejébe zaladt . . . Hát megcsalta . . . Talán ha azt hallotta volna, hogy hű volt hozzá, csak kényszerből lessz a más felesége, talán még meg is tudott volna a bocsátani neki.

— Jól van édes anyám — szolt keserű lemondással — lemondok róla; de még egyszer beszélnem kell vele, legalább szemébe mondom a csalfaságát.

— Csak meg ne feledkezzél magadról, édes gyermekem!

Ezeket a szavakat már nem hallotta a fiu. Rohant ki az utcára, ahol az a rossz lány lakott.

— Megjöttem édesem, — szolt hozzá — hogy számon kérjem téled boldogságomat.

— Nálam ugyan hiába keresi, — mondta a leány csak ugy félvállról.

— Tudod-e mit fogadtál egykor?! . . .

— Régen volt, talán nem is igaz! . . .

A fiunak fejébe rohant a vér erre a szókra. Maga sem tudta mit csinált, csak akkor, mikor a lány sikoltását hallotta, mikor összerogyott előtte halványra vált arcczal, vérpatakoz mellel, megölvé . . . A fiu maga is visszaborzadt, hisz ő nem így akarta ezt . . . Nem . . . Hiszen még most is szeretted . . .

És megfordította kezében a gyilkoló szer-

A megyei közigazgatási bizottság gyűlése.

A megyei közigazgatási bizottság december havi ülését dr. Jankovics László gróf főispán elnöklete alatt folyó hó 12-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban november hónapban előfordult eseményekről, valamint a főorvosi jelentés a november havi közegészségügyi állapotokról felolvastatván, a közigazgatási bizottság azokat jóváhagyólag tudomásul vette.

A főorvosi jelentéssel kapcsolatban a bizottság utasítja a járási főszolgabírákat, hogy járásuk területén az ebek összeírását vizsgálják felül s a be nem vallott kutyák kiirtása iránt a kellő intézkedést tegyék meg.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ez időszakban Hodosánban megtekintette az állami iskola épületének elhelyezésére szánt telket. — Meglátogatta a streleczai, beliczai, zala-ujvári r. k. iskolát. — Szoboticzán járási főszolgabíróval az államosítás keresztülvitele ügyében tárgyalt az érdekeltekkel. — Meglátogatta a dékánoveczyi és domásineczyi r. k. iskolákat. Ugyanítt az érdekeltekkel a két község által kért állami iskola ügyében tárgyalt a járási főszolgabíróval.

Mura-Vid községnek a kisdudovoda felállítására czéljából államszegély elnyeréséért beadott kérvényét a bizottság pártolólág terjeszti fel a miniszterhez.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnal október végén hátralékban volt 8.260 úgydarab, novemberben beérkezett 4.958 s így elintézés alá került 13.218 úgydarab, melyből októberben elintézték 5.280 drbot s így november végén hátralékban maradt 7.934 úgydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint novemberben befolyt a vármegye területén 462.636 frt 87 $\frac{1}{2}$ kr. adó, míg a folyó év január 1-től november végéig 1.774.141 frt 69 kr. November végén hátralékban maradt 1.057.432 frt 56 $\frac{1}{2}$ kr. egyenes adóban, 95.728 frt 78 $\frac{1}{2}$ kr. hadmentességi díjban, 947.182 frt 84 $\frac{1}{2}$ kr. szőlődézsmaváltásban, 449.968 frt 18 kr. bélyeg- és jogilletékben, 14.864 frt 50 $\frac{1}{2}$ kr. egyenértéki illetékben,

55.511 frt 29 $\frac{1}{2}$ kr. fogyasztási és italdobban, 13.278 frt 44 kr. italmérsi illetékben s így összesen 2.633.966 frt 61 $\frac{1}{2}$ kr. Leírásba hozott az év elejétől fogva: a) egyenes adóban 66.343 frt 56 kr., b) hadmentességi díjban 629 frt 43 kr. Fizetési halasztást novemberben egy esetben adtak adtak 172 frt 61 kr. tartozás erejéig, házádomén-tességet 108 esetben.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A miniszterelnök üdvözlése.** Zala-Egerszegen folyó hó 10-én megalakult a szabadelvű párt és ez alkalomból Széll Kálmán miniszterelnökhöz a következő üdvözlőtáviratot küldte: »Széll Kálmán ő Nagyméltóságának Budapestén. Déak Ferencz megyéjé, hiven öröklött hagyományához, Nagyméltóságod által kibontott zászló körül tömörülve, mai napon Zala-Egerszegen tartott igen népes értekezleten a megyei szabadelvűpártot megalakította; a párt Nagyméltóságodat igaz lelkesedéssel legmelegebben üdvözlöi és biztosítja, hogy kitűzött programját, melyben szebb és jobb jövő zálogát látja, odaadással fogja támogatni. Skublics Jenő s. k. pártelnök.«

— **Tanítónóválasztás.** A mura-esányi üresedésben volt tanítói állásra megválasztott Palotai Károly csépai tanító.

— **Esküvő.** Kovács Gusztáv keszthelyi könyvvezető ma vezeti oltárhoz a csáktornyai izr. imaházban Heinrich Mór csáktornyai lakos kedves leányát, Czeczília kisasszonyt.

— **A Sport-Egylet** értesíti a közönséget, hogy az Óvár mögötti jégpálya már rendelkezésre áll. Tagok már eddig szép számban jelentkeztek, újabb jelentkezők szíveskedjenek Huszár Pál egyleti titkárhoz fordulni.

— **Értesítés.** A csáktornyai kereskedelmi kaszinó f. hó 26-án tartja évi gyűlést saját helyiségében.

— **Tombola-est.** A csáktornyai Önkéntes Tűzoltó-Egylet f. hó 27-én a Zrinyi-szálloda disztermében tréfas tombola-estélyt rendez. Belépti díj személynként 1 korona, családjegy 1 frt.

— **Tanítónóválasztás.** Mura-Szent-Mária község népiskolájánál üresedésben volt tanítónői állásra Grész Valéria beliczai tanítónő választatott meg.

— **A kereskedelemügyi m. kir. miniszter** valamennyi magyarországi törvényhatóságához a következő rendeletet intézte: Tekintettel arra, hogy karácsony estéje ez évben vasárnapra, az újév napja pedig hétfőre esik, s a nagyközönség az ezen ünnepeket megelőző napon szokta bevásárlásait teljesíteni, a belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök és a földmivélsügyi m. kir. miniszter urakkal egyetértőleg kivételesen megengedem, hogy a 1. é. december hó 24-ére és 31-ére eső vasárnapokon az 1891. XIII. t.-cz. 3. §-a alapján 1892. évi márczius hó 5-én 14837. sz. a. kiadott rendelet II. A) 2, 3, 4. és 5. pontjai alatt említett ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végezlethessék.

— **Zeneestély.** Sárközy testvérek zenekara e hó 13-án Varasdon a »Vad ember«-hez címzett vendéglőben sikerült zeneestélyt rendezett.

— **Baleset.** Győri József felső-mihályfalvi pékmester f. hó 12-én a fegyverével ügytellenül hadonázott, hogy többrendbeli súlyos sérülést kapott, s gyógykezelés végett a gráci kórházba szállítottak.

— **Tanítónóválasztás.** A mura-szl.-mártoni üresedésben levő tanítónői állásra megválasztották Klökner Erzsébet okl. tanítónőt.

— **Kézrekerült tolvaj.** Az alsó-domborui csendőrsörnek egy régóta keresett tolvajt sikerült kézrekeríteni Berkes János csavargó lakatossegéd személyében, ki Alsó-Domborun. Perlak környékén, sőt messzebb vidéken is számtalan lopást követett el Molnár János lakatossegéd kíséretében. Berkes munkakönyvet is hamisított, s hamis pecséttel el látott igazolványt is találtak nála. Ma már a perlaki kir. járásbírósnál várja büntetését.

— **Lopás.** Márczius József dráva-óhidi lakostól 2 lud és 1 lópoক্রóc lopatott el, a tolvajt a csáktornyai csendőrség elfogta s átadta a kir. járásbírósnak.

— **A szomszéd boszúja.** Major András letenyei lakosnak hirtelen megdöglött a disz-

számot, oda irányította a saját szívére, hogy megállítsa annak is a dobogását.

És megállította.

Ott találták meg a leány mellett, kit átolvélva tartott.

Magyar Nemzet.

A modern sajtó hatalmas kibontotta a gondolat szárnyait. Esmék és tervek manapság megvalósulnak sokkal rövidebb idő alatt, mint a mennyi ezelőtt azok megéreleléséhez kellett. Az események viháromóra szárogulnak és ezernyi mért-földeket s műveltség és tudás a köznapí forgalomban érték tárgyakká lettek.

A rotációs gép tökéletesen átalakította a hírszolgálat egész szervezetét. Az anyag bővült, a feldolgozás sokoldalubb lett, új formák alakultak ki az újságcsinálás technikájában s az olvasó kö-zönség legmesszebbmenő igényeihez simult minden tényező, a mely a hírlapírás és hírlapterjesztés szolgálatában áll.

A »Magyar Nemzet«, a mely a nagy és magasztos szabadelvű tradíciók zaslája alá toáor-zotta Jókai Mór és Beksics Gusztáv főszerkesztők és Adorján Sándor felelős szerkesztő vezetésével az újságírás legegység munkáit, készen ta-lálta az Athenaeum részvényársaságánál mind-azokat az eszközöket, a melyekkel a legelőkele-tesebb módon megfelelehet maga elé tűzött felada-

tának: komoly, megbízható, érdekes és irodalmi színvonalon álló cikkekkel és közleményekkel gyorsan beszámolni az eseményekkel, bozzászólni minden aktuális kérdéshez és irányt adni a köz-véleménynek.

Széles összeköttetései az összes politikai pár-tokkal lehetővé teszik, hogy a »Magyar Nemzet« az országos és pártpolitika egész szívevényét éber figyelemmel kísérhesse, a készülő eseményeket az összes lapoknál jóval előbb jelezhesse, s a poli-tika kulisszatitkairól idejekorán tájékozást nyujt-hasson.

Az osztrák eseményekről naponta kétszer kap a »Magyar Nemzet« megbízható és kitérően értesült tudósítójától telefonértesítést, külföldi hírszolgálat pedig a világ összes fővárosaiban megbízott elsőrangú hírlapírók végzik távirati uton. A civilizált világban nem képzelhető oly esemény, melyről egy-két óra múlva már távirati értesítés ne érkezne a »Magyar Nemzet« szerkesztőségéhez.

A művészek és művészetek világában, a fő-város intéző köreiből, a mezőgazdaság, kereske-delem és ipar összes testületeiben elsőrangú cik-keket van képviselve a »Magyar Nemzet« s azért nem kerülheti el a figyelmét semmi, a mi az újsá-g-olvasót, bármely irányban is érdekelhetné.

Egy nyüzsgő hangyabolyhoz hasonló a »Ma-gyar Nemzet« szerkesztősége egész napon át. Attól a pillanattól kezdve, a mikor a kora reggeli órák-ban az első posta megjelenik, a hírszolgálat egész gépezete működni kezd. A tudósítók egész raja

jön és megy: gyűjtők a legaktuálisabb híreket s lázas sietséggel dolgozzák fel a legkülönbélebb rovatok számára. S jönnek halomszámra táviratok és levelek vidékről, Bécsből, Berlinből, Párisból és Londonból. Közben számtalanszor csilingel a helyi telefon, a melyen külső munkatársaink tesznek jelentéseket, vagy érdeklődők tudakozódnak s kö-zölnek híreket. A rovatok vezetői az így egybe-gyűlt anyagot osztályozzák és megrostálják, ki-osztják a munkatársaknak megfelelő feldolgozásra s minden órában garmadászámra halmozzák fel a szerkesztő asztalára a kéziratosokat, a melyek a nap eseményeinek történetét és kritikáját foglal-ják magukban.

A leglazasabb munkaidő elütán 2 órától 1/5-ig tart. Két óra után érkeznek a parlamenti tudósítók a szerkesztőségbe, a kik a házból tör-ténetekről, a folyosók életéről s a klubok intim eseményeiről számolnak be. A bécsi és külföldi híreket a villámszárnyain ekkor hozza a táviró s a gazdasági élet élénk lüktetését tükrözik vissza a helyi, bécsi és külföldi börzsekről érkező tudósi-tások. A reporterek ebben a rövidre szabott idő-ben gyűjtik százelel az érdekes újdonságokat, s még azokról az eseményekről is, a melyek lap-zárta után történnek, előzetes tájékozást szerez-nek és adnak.

A vezérezikkek, a melyeket az ország első publicistái írnak, többnyire a parlament után ké-szülnek s mindig a legaktuálisabb eseményekről mondanak véleményt.

A tárcza és a színházi rovat a legjelesebb

naja. Az állatorvos konstátálta, hogy az állat gyufaoldattal lón megmérgezve, s kiderült, hogy a mérgeztet Bicsák Éva követte el, ki Major András szomszédjával már régóta civivódásban él. A bosszuálló szomszédasszony ellen idegen vagyon megrongálása czimén feljelentés tételét.

— **Városi közgyűlés.** Községi képviselő-testületünk f. hó 14-én közgyűlést tartott a következő főbb tárgyakkal: 1) Községi választók összeírására Szeiwerth Antal, Szilágyi Gyula és Horváth Pál községi képviselők küldettek ki. 2) A község függő adósságainak rendezése végett 40 ezer forint törlesztés kölcsön felvétele határozottat el. 3) Az iskolaalap tőkéje 1899 év végével véglegesen 5043 trt 94 krban állapított meg. 4) A »Magyar Tanítók Háza« fentartására a »Muraközi Tanítói Kör« kérelmére 100 frt segélyösszeg kiutalványoztatott. 5) Vendéglősök, korcmárosok és mézásokok fogyasztási adó tárgyában beadott kérvénye figyelembe vehető nem volt.

— **Hűtlen cselédek.** Tislarics Lukács dráva-szentiványi és Flác István dráva-szentmihályi cselédek a csendőrség letartóztatta, mert gazdájuktól, Ziegler Kálmán kir. közjegyzőtől már régibb idő óta gabonaféléket loptak el, s csáktornyai kiskereskedőknek olcsó pénzen eladogatták.

— **Méhtolvaj.** Zsvikovics Ferenc miksavári lakos Miksavár, Dráva-Csány és Dráva-Mogyoród községeiben összesen 9 kas méhet lopott el, míg végre a csáktornyai csendőrség elcsipte, s további eljárás céljából átadta a kir. járásbírósnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Csáktornya város képviselőtestülete a Muraközi Tanítókörnek alapítványként a Ferenc József Tanítók Háza fentartására fordítandó gyűjtése gyarapításához 200 korona adománnyal járult. Fogadja ezen nemes tetteért a Tekintetes Képviselőtestület a magyarországi tanítók jeles tehetségű fia nevében hálás köszönetemet. — Csáktornyan, 1899. decz. hó. Mencsey Károly a Muraközi Tanítókör h. elnöke.

— **Egyévi önkéntesjelölteket előkészítő tanfolyam Nagy-Kanizsán.** A tanfolyam célja, hogy oly ifjakat, kiknek az egyévi önkéntesi szolgálatra jogosultságuk nincs, felvételi vizs-

gára előkészítse, melynek kiállása után a jogosultságot az egyévi önkéntességre megszerzik. Az 1889. VI. t-cz 64. §. c. pontja ugyanis az egyévi önkéntesi szolgálatra azokat is jogosítja, kik tekintet nélkül a végzett előtanulmányokra, valamely katonai vizsgáló bizottság előtt általános műveltségüket igazolják. Ilyen előkészítő tanfolyam nyílik meg 1900. január 2-án Nagy-Kanizsán. A kurzus Kollár Ferenc nyug. honvédszázados felügyelete alatt áll. A tanfolyam tanárai: Perger József főgimnáziumi, dr. Villányi Henrik tetsős keresk, iskolai és Kertész József polgáriszkolai tanárok. Bővebb felvilágosítást a nevezett tanárok bármelyike ad. Jelenkezéseket elfogad 1900. január 1-ig dr. Villányi Henrik Nagy-Kanizsán, Sugár-ut.

— **A szőlősgazdák figyelmébe.** Minden tisztességes szőlősgazdának, akinek szőlője a filoxera által elpusztított, az állam által nyújtott kedvezmény nyel alkalom adatik arra, hogy szőlőjét anyagi megerősítés nélkül ismét helyre hozza, azt termőképessé tegye, s az újból jövedelemforrásává váljon. Az állam ugyanis ily gazdák részére 10—20 év alatt egyenlő részletekben letörleszhető kölcsönt ad a Magyar Agrár és Járulékbank Részvénytársaság útján. Említésre méltó, hogy a kölcsön törlesztésének kezdete a kölcsönvevő által azon időpontra halasztható, amikor a szőlő már termőképessé válik, tehát a felujtított szőlő a reá keblezett adósságot már a saját terméséből kell, hogy fedezze. Ha a kölcsönvevő szőlősgazda egyébként megbízható, ily agrárkölcsönt akkor is kaphat, ha már birtokát más adósságok terhelik is. Ily körülmények közt tehát mind egyéni, mint pedig nemzetgazdasági szempontból megbocsáthatlan mulasztás volna a szőlők felujtításának elmulasztása. Egyébként pedig a csáktornyai járásban eddig is mintegy 12 szőlősgazda ily agrárkölcsönt nyert, amelylyel kevés anyagi gondnal felujtandják elpusztult szőlőjüket. Ezen gazdák lesznek a játékony állami intézmény legbugzóbb hirdetői. Ezen kölcsönök mikénti kieszközlésére nézve a hegyvidéki jegyző urak szívesen adnak bárkinek felvilágosítást.

— **Kézrekerült tolvajok.** Skálics Balázs, Horváth Bálint vízi-szentgyörgyi és Jambrovics Ferenc felső- királyfalvi illetőségű egyéneket a csáktornyai csendőrség letartóztatta, mert Dráva-Vásárhely, Dráva-Csány, Cserenyés, Miksavár, Dráva-Óhid és Dushegy községeiben összesen 13-rendbeli lud, pulyka és ruhalopást követtek el Szemkő Fáni és Varsics Irén csavargó cselédekét pedig ruhanemű lopásért tartóztatta le a csendőrség, s a fentiekkel együtt átadtattak a kir. járásbírósnak.

— **Lopás.** Meglics Jakab szoboticzai lakostól f. hó 12-én éjjel 2 ludat, 3 pulykát és 4 hektoliter kukoriczát loptak el. A tetteseket a perlaki csendőrségnek még maig sem sikerült kézrekeríteni.

— **Nagy Lajos király uralkodásabeli eskü minta.** Lapunk egyik barátja régi iratok között a következő eskümintát találta és küldötte be hozzánk: Forma Juramenti tempore hujus Ludovici regis facti et praestiti, in lingua Ungarica. Anno M.CCCLI. — Isten téged egy segélyen, szűz Mária melletted te végnapon szent fiának előtte úgy támadgyon. Istennek minden szenti te érted úgy imádkozzanak. Isten teste te vég napodon méltan neked úgy méltoztassék, szörnyű halállal úgy ne veszsz el, föld tetemedet úgy fogadgya halva, harmad napon úgy ki ne vesse. Isten színét te vég napodon úgy láthassad,

örök pokolban úgy ne temetessél, és magul magod úgy ne szakadgyon: hogy Urunknak Lajos királynak, és szent koronájának való hűviség tartásodra, minden orvot, tolvajt, gyilkost, kaczért, ember etetőket, bővőseket, bájjosokat, házegetőket, szent egy-ház törőket, fél hiten valót, és ki orszag veszedelmére, pogányoknak segítségével, avagy tanácssal volt, ál levél költőket, ál pecsét likaztatókat, és kik ezekkel élnének, és mindenek azokat, kik Urunk Lajos királynak, és orszagának, és szent koronájának ellene és veszedelmére törekedők volnának, igazán meg-mondod, megnevezed, és még sem tagadod: és irigységből avagy gyűlölségből senkit el nem vesztesz, és igazat nem hamissitasz, és hamisat nem igazitasz. Ezeket által nem bádog sem kedvért, sem adományért, sem gyűlölséggért, sem félelemért, sem barátságért, semmiért is. És a mi beszéd közöttetek lenne, azt titkon tartod, és ok nélkül senkinek meg nem jelented, meg sem mondod. Isten téged úgy segétesen, és e szent kereszt.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényéln, csiznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnaál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerr jó eredményel használtott bedörzsölésként az Influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kéünk figyelni.

Tantalusz kinjai.

Pohár van az ember kezében és nem tudja a szomját oltani; telt asztalt lát a szemé és nem tudja az éhséget csillapítani; ez valóban szomorú helyzet. François Pál szakács Comereyban a Capucins-utca 64. szám alatt abból az ételből vehetett volna, a melynek nek legjobban ízlik s mégis kenytelen volt mindenképp lemondani. Gyomra nem vett be semmit s föllázadt, bármi került is belé. François Pál nem tudott semmit sem megemészteni, hányási ingerrel küzdött s így meguntára mestereségt. Valóban szomorú sors: főzni mások számára s nem tudni enni. Ily körülmények között erejét fogyni látta s szenvedési nőtön-nőttek. Vészzenyiret a vére nem volt elvezedő arra, hogy az általános gyengeséget legyőzze. Heves főfájás, álmatlanság tetteze szenvedéseit.

néhány heti használat után állott be. Nem tudok mást, mint köszönetet mondani s őnt arra kéni, hozza levelem nyilvánosságra.

A gyöngeség minden fajtája, ha a vészzenyiség eredménye, a mely sárgaságot, nehéz emésztést, fülzúgást és szivdobogást idéz elő, gyógyítható a Pnk-pilulával mind a férfiaknál, mind a nőknél. Visszaadja az agg erejét s az angol-kórban szenvedő gyermek egészségét.

Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban. Budapest, Királyi utca 12.

Felolós szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és lapulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

írók kezében van. Abban mindig az irodalom java, az utóbbiban pedig a legujabb s legérdekesebb tömérdék hír lát napvilágot.

A mikor a szédítő munka véget ér s a tömérdék fáradtság eredménye csillogó ólomkolumnába öntve a nyomda őriási pinczéjébe kerül, a hatalmas körforgó-gép fűlsiketítő kattogása és dübörgése közepette születik meg az újság, a »Magyar Nemzet«.

S megszületik sokkal hamarabb, mint a nap elmúlása. A »Magyar Nemzet« ugyanis azt a kiszámíthatatlan előnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat s ugyanakkor, a midőn itt a fővárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a »Magyar Nemzet« már az ország legtávolabbi vidékein is elmondja a tegnapi összes eseményeit. A »Magyar Nemzet«-et már az esti vonatok röpítik a szó szoros értelmében a Kárpátoktól Adriáig s daczára annak, hogy már este 6 órákor jelenik meg, mindent tud és mindent közöl, a mit a többi lapok csak másnap reggel hoznak.

A munka nagyszerű beosztása, a rendelkezésre álló sok és kipróbált njságírói erő, a tökély fejlesztett nyomdaipar s egy hatalmas szervezeti kiadóhivatal teszik csak lehetővé, hogy ez a rengeteg gpezelat mindennap fennakadás, sőt a legcsekélyebb zavar nélkül végezhesse szédítő feladatát.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj: koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Na početku zime.

Da kakva bude zima: ili oštra ili mehka kak lanjska, to samo dober Bog zna. Napre vidljivi gazda na svaki način se tak trsi s svojem delom, da doklam, bi poleg reda naravskoga zima pristupila, zvanjski posli da zvršeti budu. Ako bi cela zima tak uehka, bila, (ali mislimo, da ne bude tak) da bi bilo i po polju moći delati, to zato nikaj nije, jer gazda zato tuliko i tuliko fele poslov ima, da nigdar ne zmenjka iz njih. Osobito nezamarijmo pod protuletno žito glublješe podorati, doklam se samo nezmrzne.

Ako zmrzavica zemlje nepusti pluga v zemlju, onda je vreme gnoja voziti. Gnoja odmah ili čim prije raztepemo, jer tak se onda jakost jednako razdeli po zemlji, ako pak ga dugo v kupah ostavimo, na mestah kupov od jakosti gnoja više zajde v zemlju, tamo bude plod buji, drugam pak niti tuliko ne zajde, kuliko bi potrebno bilo.

Osobito okolo hiže najde gazda čez zimu dosta posla. Svoje sredstva naj spregledne, jeli nega na njimi kaj za popravljati, da nebi ravno onda moral si sa tim vreme kratiti, kad su mu potrebne. Kaj čez zimu netrebamo, ono na suho mesto pospravimo, ne zapustimo v snegu i dežđu.

Okolo živinah je čez zimu još više posla, kak na protulete ili vu letu. Makar vozna živina čez zimu počivaju, ipak se moramo obskrabeti za nje, da v drugim poslu potrošenu svoju jakost nazaj si priskrbiju, da na

protulete opet s pravom jakostjom budeju mogla v delo stupiti. Poleg toga pak pazimo, da hranu ne razmečeju, kaj se onda dogodi, ako v hranitbi nedržimo reda niti na vreme. niti na kulikožu gledč. Na vure treba i živinčetu hranu dati i ne najedenput vnogo. Osobito pri krmi svinjski se vnogo hrane pofrati, ako se gazda neobrini s hranidbom.

Imajmo brigu na čistoču štalah, kotcov, takodjer, da se ova višekrat prezračiju jer zotim vnogim betogom i nevoljam kraj napravimo. Pogledajmo vnoiguput zrnje v žitnicah, obračajmo, luftajmo ga v suhim vremenu, zasnažimo protuletno seme za sejati. Imajmo brigu na kuruzu, jeli se nekvari, plesnivi, jer nju najprije moramo hasnuvati. — V kupe, jamu pospravljenu repu, krumpera imajmo na brigi; ako je potrebno podebeljimo pokrivalo.

Po vrtu i sadovnjaku se ravno tak najde delo za dosta. V sadovnjaku mladje čepo spovežimo proti zajcom. Po sunčnim danu s marvinskim gnojom zmešanim vapnom zamažimo stebila. Vapno čisti koru dreva, vmori pod njom živinče kukce: i bela farbe nazaj vadri sunčene trake, nedopusti, da bi se kora jako stopila, pak vu — zalem sledujućoj — zimi ze zvrzla. Posnažimo korunu od svakog suhog svržja, marljivo pobirajmo gosenične gujezde. I drevje po zimi sečem.

Zimska doba, osobito večeri jesu jako prilični, da si gazda po jedni strani premisi

prošlo ljeto, kaj i kak je včinił, pak iz toga sledujuć se domisi, kaj bude v dojudu-ćoj letni sve včinił.

Kad samo priliku ima, naj se nespobabi iz one prireče, da više s pametjom, nego s jakostjom. Naj si umnožava svoju znanost, plemeni dušu s hasnovitimi dugovani — Naj se nesramuje za dobru knjigu, dobre novine peneze vun dati. Koliko god njih zvišešega drži, — da bi za novine čez ljeto 2—3 frte dali, vnoigokrat pak više potroši vu krmi.

Kak je lepo to, ako gazda, mesto toga, da bi zabavu si v krčmi iskal, doma s družvom svoje obitelji spuni svoje slobodno vreme, zabavlja se s čitanjem, s kojem si umnožava pamet, razvesali srce i dušu. Iz takve obitelji onda ne zaostane Božji blagoslov!

Majcen Ferencz.

Iz povesti Magjarske.

Dalje.

Maria Terezia (1740—1780)

Kak je III. Karolj vumrl, je bilo moći misliti, da ga bude keci Maria Terezia bez svake neprilike sledila na prestolju. Još za življenja Karolja su zvanjski vladari prepoznali »Pragmatica sanctio«, ali kak je on vumrl i jedva, kaj je Maria Terezia na tron stupila, se njh je više gori stalo, da osvojiđu države Marie Terezie.

Z A B A V A

Budemo već napravili.

Pokojni cesar Ferdinand bil je osobito dobroga srca gospodin, zato mu je i pri dievak »dobrostivi« do danas još ostal i svigde, gde se o njem piše, videti je: »Ferdinand dobrostivi cesar austrijanski« pisano.

Pod njegovim vladanjem je živila u Štajerskoj nieka siromaška udovica, koja je jedinoga sina imala, koj je svojim dielom za se i za nju skrbel.

Na jedan krat je došlo vrijeme popisa i njoj se je reklo: »Tvoj sin mora soldat biti!« — Kakova je to nesreća i strahota za materinsko srce bila, svaki si more misliti. »Sad je van s mojom srećom!« — Tak je zdihavallo siromaško materino srce. Ona sirota je doduše išla u sve kancelarije i pred svu gospodu, te je prosila i plakala, da joj njezinu jedinu podporu u starosti nevzemu, ali sve je bilo badava! Njezin sin mora biti soldat, on je mlad, jak i bez falinge, pak onda to drugać nemre biti.

Sad pak idem k cesaru!« — veli starica — »Cesar Ferdinand je dobar gospodin, pak je njemu za jednoga soldata više ili

manje ne ležeće, on ima drugih još dosta.« Pri gosponu školniku si je dala napraviti molbenicu, koju je ov tak liepo napisal, da ju niti štampati nebi bilo moguće liepše. Ona je hotela, da bi njezin cieli životopis putri stal, ali je gospon školnik rekel, da bi to doduše liepo bilo, ali molbenica na tak visokog gospodina mora čim kratja biti. On anda dogotovi molbenicu a starica se drhćućom rukom dole na kraju podpiše Puno novac na put majkica nije imala, jerbo je svoje prišparane grošce svojemu dragomu rekrutu pri razstanku u ruku stisnula.

Težkim srcem i na slabih nogah se ona onda odpravi na put do cesara, ali ona to drage volje čini i sve rada i dobrovoljno trpi i podnaša, jer sve čini za svoje diete, za koje se nadja, da joj bude ipak jedan krat na pomoć, a ako dobri cesar njezinu molbu usliša, bilo bi moguće, da joj odmah dojde domov na pomoć. Anda je u toj misli i nadi sve težkoće putovanja rado podnašala, pak makar još gore bile. I anda putuje starica dobre volje kakti kakova mlada sneha prama Beču.

Trudna i zabrinuta dojde teda negda u Beč. Ona zaprosi za audienciju pri cesaru i

bude joj dan i ura odredjena, kad se ima u residency postaviti, za da bude pred cesara puščena. Ona se sad skup pobere i i prične se vučiti govora, kojega bu cesaru govorila te pripovieda o tom krčmaru, pri kojem se je za svog boravljenja u Beču nastanila bila. Krčmar, kad čuje po kaj je u Beč došla i kaj sve bude cesaru govorila, joj je rekel, da je taj njezin govor predugi i da je tu puno riečih, koje niti na stvar nespadaju, a cesar nema puno vremena za kaj kakove pripovesti poslušati, jer k njemu dojde svaki dan puno ljudih, pak kad bi mu onda svaki tak na dugom svoje potreboće pripoviedal, on nebi mogel niti polovicu ih saslušati, nego govor ima biti čim kratji i samo o stvari govoren biti. Med ostalim joj je i krčmar povedal, kak bude ta audiencija pri cesaru tekla, cesar joj bude najme molbenicu iz rukuh vzel te joj bude na kratko rekel: »Budemo već napravili.« A odmah zatim mora ona oditi niti neznajuća, jeli je njezina molba uslišana ili nije. Nego pri tom neka na jedno pazi. Ako joj cesar molbenicu iz ruk vzeme, pak ju samo posmehnuvši sa riečmi »Budemo već napravili« na stol metne, onda se ona neka ni-

Prvi z med ovih je bil II. Fridrik pruski kralj, gdo je v Sileziju vdrl i nju osvojil. Nato su se i drugi zibunili proti Marii Terezii. Tak Karolj bavarski vladar, španjolci i saksii. Karolj bavarski je osvojil Zgornju Austriju i Čehsku; saksii su vdrli vu Moravsku, a španjolci pak su hoteli taljanske imanja osvojiti. Jednog jutra je Maria Terezia samo videla, da se je pol Europe proti njoj zibunilo.

Poleg svih ovih se je kraljica ipak ufala vu svoj verni puk: Magjare. 1741-ga septembra 11-ga je ors. spravljiste zezvala skup, gde je predstavila magjarom pogibelj, koja se njoj grozi i prosila je od magjarov pomoći i obranbu.

Nije moći izpisati onaj monument, koj je sledil reći Marie Terezie. Velikaši su sablje zdignuli i oduševno skriknuli.

— Življenje i krv! Vumremo za našeg kralja, Mariu Tereziju!

Magjari su i držali svoju reč. Za malo vrēme je više kak stojezer magjarskih vojakov išlo na pomoć kraljici. Magjari su na hitroma obladaali zvonjske vladare, a Nadasdy pak je sa svojimi husari i vu Francusku vdrl, gde je magjarskom oružju viteško ime priskrbel.

Svigdi su srečno vojuvali magjari, samo proti Fridriku ne. Maria Terezia, samo da mir napravi vu svojimi državami, je prisiljena bila Sileziju odпустiti Fridriku. Ali pragmatična sanctio je tak Fridrik, kak svi drugi vladari pripoznali.

Maria Terezia je zgubljenje Silezie nikak ni mogla pozabiti. Svikak si je hotela ovu državu nazad priskrbiti, zato je sa francuzi, rusi, švedii i saksii savez napravila proti Fridriku. Ali Fridrik je ove sve prestigel i 1756-ga je vu Čehsku vdrl. Sedam ljetah je trajal rat; — magjari su svigdi viteško vojuvali, ali nazadnje je Silezia ipak vu Fridrikovih rukah ostala.

Maria Terezia je magjarom vno go mogla hvaliti. To je i ona sama pripoznala, zato je svikak hotela hvalu skazati prama magjarom. Ali ova hvala je takva bila, da su se magjarski velikaši na skorom ponemčili, i to je dugo bilo čutljivo med magjarskimi velikaši. Maria Terezia je zvun toga za uzgojenje magjarskih mladičah »Terezianum«

čemu nenada, pak makar cesar deset krat reč: »Budemo već napravili.« Ako pak cesar molbenicu na vuglu prigibne i onda ju tekar na stol metne, — onda bi moglo kaj biti.

Ovak podučena ide anda naša majkica u cesarsku residenciju na audienciju i kad su ju pred cesara pustili i ona je stupila u salu, zameglilo joj se je pred očmi i ona je ciefloga svojga govora zaboravila tak, da niti jedne rieči nije mogla progovoriti. Cesar medjutim u svojoj dobrostivosti stupa k majkici, te joj vzeme iz ruk molbenicu mirno na stol metnul i njoj rukom mahnul, da je audiencija dokončana i ona more sad oditi, postalo je materinsko sreće jako. Sirota majkica stupa jedan korak napred i veli: »Ja bi imala još jednu liepu prošnju na srdcu. Ja bi još liepo prosila, da bi moju molbenicu hotelo Njihovo Veličanstvo na uglu prigibnuti, za da moj put nebi bil badava.« Cesar se na to nasmieše te izpuni želju starice, a ona se sad udalji iz sale.

Dobre volje se povrne domov u Štajersku sa podpunom nadom, cesar bude već napravil. I cesar je izbilja napravil! — Nekoliko dni za tim čuje na večer na vratu

zvano uzgajalište postavila, sa kojom je ravno tak ponemčenje magjarskih mladičah hotela postići. Ali to nije tak bilo, jer su z med ovih mladičah — žišli potlam glasoviti magjarski pesniki.

Maria Terezia je za kmetstvo dobre zakone dala napraviti. 1766-ga je vun dala tak zvane urbarijske naredbe, poleg kojih se kmeti slobodno preseliju, zatem je odredila robota i dežmu kuliko ima kmet svojemu zemeljskomu gosponu platiti. Sa tem je priprečila, da bi plemenitashi više mogli brati od kmetov i nje gultii. Ona je nadalja 1776-ga Fiumu k Magjarskoj priklopila i s tem trgovinu magjarsku podpomogla.

Ali ne samo materialno, nego i duševno je podpomogala orsaga. 1777-ga je vun dala »ratio educationis« zvanu naredbu, poleg koje je pučke škole vu bolši red postavila. Nagy-Szombatsko sveučilište je vu Budim dela prek; vu Győr-u, Kassi, Nagyváradu, Požonu i vu Zagrebu je akademie a vu Šelmecu pak kopaoničku akademiju postavila. Kakti pobožna žena je sa dopušćenjem rimskoga oca pape vu naziv svoj »apostolski kralj« naziv vzela. Ovaj naziv, kojega je sveti Štefan kralj priskrbel magjarskim kraljom, je do vezda ne bil vu nazivu magjarskih kraljov, akoprem bi ga vlastni imali; Maria Terezia ga je dakle sa dopušćenjem Sv. oca pape opet obnovila.

Maria Terezia je vumrla 1780-ga. Na magjare, koji su njoj tron oslobodili, se je i na smrtnoj postelji zahvalno zmisliła. Jeden den prije, kak je vumrla je k sebi pozvala Esterházi cancellara i tak mu rekla »Esterházi! ja vumrem, ali vi tak rečite vašemu narodu, da sam i v zadnjih minulah zahvalno misliła na njega!« Sledil nju je vu vladanju njeni najstareši sin Józef.

Habsburg-Lotharingenska dinastia.

II. József (1780—1790).

Jožef je bil prvi vladar iz Habsburg-Lotharingenske dinastie iliti Habsburške familie po ženskim koljenu. — Za Habsburg-Lotharingensku ju zato zoveju, jer je Maria Terezia zamauž išla k Lotharingeni Ferencu. — Józef još prije kak je na tronuš stupil

kućiti, ona odpre vrata i sin joj stupa i sobu. Pustili su ga. —

Zverokradica.

Zverokradica je on, koj bez prava, potajno hodi u lov i divljačinu krade; takovih ima svigde, osobito pak se nahadjaju po Českoj, Tirolu i Bavarskoj, gde su velike nedogledne šume i sila božja velike divljači, jeleni, srne, divokoze i t. d.

Bavarski kralj Ljudevit I. se je jednog jutra sam, kak je to uvijek bil navaden činiti, med pečinami kod Berchtesgadena šetal. Jedan zverokradica, koj je baš našel traga divokozinoga, opazi ga iz daleka, gde mu sve bliže dohadja, pak mu se je činilo, da taj čoviek navadnim sivim kaputom i jedno malo pogrnjenim tielom, mora nieki poznati biti, kojega je već više krat negde videl. Zverokradica se je dapače nadal, da će sklonuti dati na nešto dieło i njemu pomoći divokozu najti, koje traga je već imal.

Prevzetnim »Pozdrav Bog!« stupa pred kralja, koj je šetajuć već do njega bil do-

je preputoval zvanjske orsage i tak je sa velikom znanostjom počel vladarenje.

Njemu je jedinii cilj bil jednu veliku državu napraviti sa jednim jezikom i zakoni. Ali on je znal, da Magjarska ima svoje zakone, na koje mora priseći svaki kralj, gda se okoruni. To mu je jedna neprilika bila, ali on se ni staral sa tem; ni se dal okoruniti, zbog česa su ga onda magjari nazvali »kukmasti kralj«-om.

Jožef je najprije cirkvene posle počel uvredjivati. 1781-ga oktobra 13-ga je dal vun tak zvanu »stpljivu naredbu.« Poleg ove je dopustil proteštantom i grčko iztočnim slobodno vezbanje vere i odredil je, da zbog vere nikoga nije smeti bantuvati. On je nadalje odredil, da vu budućem biskupi i drugi kath. svećeniki kakove dare, navuke iliti potvrđenje ne od rimskoga pape, nego od njega nek prosiju. To je bila »placetum regium« naredba. 1782-ga je izbrisal sve one rede patrov, koji se nisu sa vućenjem bavili, i z njihovih imanjah je škole dal zidati.

(Dalje sledi.)

Loparits.

KAJ JE NOVOGA?

Nesreten primaš.

Med Debreczin i Szoboszló zvanou železničkoj postaji su mrtvo telo nasli jednoga mužkoga, kojega je vlak svega skupa zdrupal. Mrtev je Bako Géza zvani mužikaški primaš bil, — koj se je z svoje volje metnul pod kotače vlakove. Mladič, koj je lepoga tela, se pred par tjedni oženil v Szoboszló zvanou občini s jednom lepom cigankom. Ali ova ženitba nikakovu sretnost nije obećavala novomu paru. Najme nad mladoženjom je med gošćenjum vudril vun njegov stari beteg: težka nevolja. Svati su razveselovali zaručnicu, da to je samo takva falinga, koja fletno mine. Ali kad se grozovita nevolja opet javila, mlada sneha je bešeno ostavila na samoga svoga muža, koj se med mukami svojimi metal i k svojim roditeljom je pobešla dimo. Bako je zdvojeno videl, da njegov stališno življenje je raztepeno. Pod večer je zalostno išel kre željeznice, pak kad ga je brzovlak dostigel, pred njega se legel.

šel te ga zapita: »Povedj, nisi li ti šnajder iz Berchtesgadena?«

»Jesam!« odgovori kralj, kojemu je bilo drago, da ga taj sumnjivi čoviek nepozna, jer čim mu je kralj opazil pušku na plećih bez jagarske oprave, kakovu je onde navada, da svi jagari i lugari nose, odmah je bil na čistom, skim ima posla. Anda kralj odmah odgovori, da je šnajder.

»Znaš kaj šnajder, ti bi mi mogel pomoći divokozu iz njezinog ležišća zdignuti, kojoj sam ja već traga našel, ja ti za to potlam platim nekoliko kriglecov pive tam dole u ošteriji, pak makar i jednu čurku k tomu.«

»Dobro je dobro« — odgovori kralj — »samo ako buš i onda to držal, kaj sad obećuješ, jer obećati je laglje, nego rieči držati!«

»No, za segurno!« — odvratil zverokradica — »dojdi u sobotu u krčmu tam dole i ti ćeš videti; da sam čoviek od rieči, koj ono držim, kaj sam obećal. Popoldan dojdi tamo a ja ću te već onde čekati!«

Umišljeni šnajder je svoju dužnost na podpunu zadovoljnost zverokradice učinil i za kratko vrieme je divokoza bila iz svog

Osveta suseda.

Major Andrašu iz Letenye je jedna svinja poginula. Živinski doktor je konstateral, da je svinja sa šibicnim žveplom bila ogiftana i zvedilo se je, da je svinju Bicsák Éva ogiftala, koja je svojim susedom već zdavnja v svadji. Osvetnu susedu su već prijavili.

Vlovljeni tat.

Žandarstvo iz Alsó-Domború je ove dane već od zdavnja iščenog tata prijelo. Berkes János šlosarski detić je taj potepuh gdo je vu Alsó-Domboru, Perlaku i vu okoliči više tatbinah napravil sa Molnár Janošom ravno tak detičom. Kriva pisma i delavnu knjigu su našli pri njem. Vezda već pri preločkim sudu čeka kaštigu.

Vlovljeni vužglač.

Bodor István mlinar iz Duna-Földvára je ně sa lěpim okom gledal, kaj svi gazdi k njegovmu nepriatelju Sajgó mlinaru nosiju mlenje. To ga je tak diralo, da je odlučil susedovog mlina vužgati. Ali na sreću su ga prijeli i prek dali sudu.

Stromaštvo.

Kleno János 43 ljet star težak iz Budapeste se je obesil. Vu glavni varas je zato došel, jer je mislil, da bu leže živil. Ali se je vkanił. Već na tjedne je ne imel delo. To ga je tak razzaostilo, da se je obesil na jedno drevo. Gđa su ga našli, je mrtev bil.

Zvěrokradice.

Lészár Mátyás poljar iz Sajó-Lád občine je sa svojom familijom mirno sedel vu sobi, kad na jedenkrat je negdo dvaput strelil nad oblok na njega. Na sreću ni su ga pogodili. Sumlja je na dve zvěrokradice, koje je Lészár već prijavil pri sudu.

Dvanajst ljudi vu Dunavi.

Vu Ilok občini vu Slavoniji je o. m. 10-ga gostovanje bilo; zenil si je Manjlović Štefan iz Vranika Stanovića Mariju. Kak su se već dobro napili, su se peljali vu občinu mladoženje. Po putu kre Dunave su pijani kočiji tak tirali, da su se kola vu Dunav prehitila. Med nesretnimi, koji su se vu Du-

nav vtopili je i mladožnja. Kad su je sa čakljami vun hoteli potegnuti, već ga njih ne bilo onde.

Sógor kak umornik.

V Borsódvármegjinskoj Tibold-Darócz zvanój občini jeden gazda je pod jednim krovom živel s svojom punicom, s kojim je navek vu svadji bil. Nezdavnja su se ravno tak jako svadili, i Danilla gazda je batinu zgrabil, da napoka svojč punicu, kad najedenput stupi v hižu sin — Flore — punice, koj je počel braniti svoju mater. Dva šogori su se vezda počeli svaditi i nacukavati, i gazdu je takva srditost oblejala, da je sekiru zgrabil i jednoga jakoga vudarca je pustil na glavu šogora tak, da je s rečujm skorom na dvoje razsekul mu šinjaka. Glava mu je tak opala z trupla, tak dabi nju s kosom odsekli. Žandari su umornika još on den v železju tiral i rešt.

Gori se stal.

V New Jorku se dogodil sledeći slučaj: Colisto Franciška zvana žena je dvojke rodila. Baba je spregledavala novorođene i rekla je, da su se obedva mrtvi narodili; Otec je vezda mrtve v jednu ladicu del 1 odnesel je v kapuru. Stražar je prek ze od njega lađu i metnul ju je v ledvenu mrzlu skrinju detečnoga razreda. To se v jutro ob šesti vuri dogodilo. Stražar je za tri vure iz razreda detečnoga čudnovate glase čul tak, kak da bi mačka javkala. Čudljivo je stupil v razred, pad odmah je znal, da kaj je čul, to je detečji plač bil. Ali nije znal, da zmed vnohig rakah z koje se glasi plač. Od jedne rake do druge je drkal, doklam se osvedočil, da iz ladice dohadja plač. Za par minut v špitalu je bilo dete i tamo na fletnoma je k sebi došlo i čez par vur je veselo zritavalo se. Ali zmrzava zima, koja je v kapuri bila, mu je na škodu bila, pak na večer je zadremalo i vezda je zaisto naveke zaspalo.

Vu pažnju onim, koji gorice imaju.

Vsakomu vrednešemu gazdi, kojemu je trsje filoksera izpustošila, damu država priliku, da si gorice prez svakog preteršenja opet uredi, uje na plodjive dene i da mu opet

hasna nosiju. Država najme takvim gazdom na 20—15 ljet vu jednakimi deli nazad placene peneze posudi po putu Magjarske Agrarske Banke. Znamenito je vu tem, da se suma samo onda more početi izplaćivati, kad već gorice plodiju, dakle obnovljeno grozdje na njega intalburiranu šumu već samo izplaćiva. Ako se je v gazdu moči pověřiti, i onda dobi peneze na posud, ako mu imanje i drugi dugi teršiju. Poleg takvih okolnostih bi anda velika nemarnost bila gorice ne obnoviti. Do vezda je vu Čakovcu pri velikim sudu već 12 gazdov dobilo takov posud, sa kojim si prez svake velike skrbi gorice opet ponoviju. Ovi gazdi budu dobrotvora države najbolši glasniki. Da kak se shodiju ovi posudni penezi, na to navuk svigdar rado daju gosp. notariuši goričnih občinah.

Smrt med delom.

Cseperká István težak vu Budapešti je vu jednoj fabriki čistil jednoga kazana i med tem mu je friško hudo postalo i vumral je. Mrtvo telo budu mu previziterali, da znajdeju, kaj je zrok smrti.

Nova forma.

Csötönyi Sándorova žena iz Ócsény občine, kak nam pišeu, se je jako čalarno skončala. Sa britvom si je prirrezala črevo i čreva je vun strgala, pak k steni zmetala; za tem je na kratkom vumrla. Na sdvojnost ju je težki beteg peljal.

Male novosti iz Medjmurje.

Morandini Valent čakovečki gradjarski majstor je o. m. 4-ga del doli magjarsku purgarsku prisegu vu ruke Čertan Károlya podžupana. Zatam je lěpa svečanost bila. — Vu Prelogu se je košaro-pletanja učevni tečaj na mesto dec. 5-ga dec. 12-ga počel. Do vezda se njih je 29 zapisalo. — Za navučiteljicu su zebraли vu Mura-Szt-Marii Grész Valeriu navučiteljicu. — Tatbina. Od Marciuš Jožela iz Dráva-Óhid-a je negdo 2 guske i jednoga gunja vkral. Tata su prijeli žandari i prek dali sudu.

Nekaj za kratek čas.

Prefrigani cigan.

Novu formu mlado drěvo črešnjino je imel jeden gospon i na njoj samo četiri zrne črešnje. Dvě zrne je on sam koštal, a dvoje pak je po ciganu svojemu prijatelju postal sa jednom cepikom. Ali cigan je po putu jedno zrno pojel. Kad je k gosponovomu prijatelju došel, ov je vu pismi »dve črešnje« čital, a cigan mu je samo jednu dal. — Kam si del jednu črešnju cigan? — Sém — rekel je cigan, v zube je del črešnju i pojel.

Jeden napre dva nazaj.

Jako je sklizek bil put.

Dijak Gjurek je kesno došel v školu.

Pita ga navučitelj:

— Gde si bil Gjurek tak dugo?

— Prosim sklizek je put, kad sem jednoga napred stupil, sam se na dva korake nazad poškliznul.

— No, pak kak si ipak došel vu školu?

— Sam se prama domu obrnul i tak sam se nazred sem došklizal. Šala.

Vnogo peneze si prišpara on, koji pri MA YER SALAMONU (drugač Hochsinger vu Čakovcu, poljeg kloštra) si priškobi štacunske potreboče. Pri njem je moči sve vu najfalešoj čeni kupiti, pokedob bude svoj štacun poljeg razprodaja, do kraja zaprl.

Em. Kollay.

ležišta dignuta, te od zverokradice dobro pogodjena ležala je tu pod njegovimi nogami.

A kad je zatim došla subota, kada bi najme uslied obećanja, zverokradica imal bil nekoliko kriglecah pive šnajderu za njegov trud platiti, onda tam dole u krčmi koga nije bilo? Zverokradica se nije pokazal. On si je mislil: »Kaj na me spada kakov šnajder, ako hoće pivu piti, neka si ju sam plati!«

Ali poslie nekoliko danah dobi zverokradica poziv pred sud i on se sad sam sebe pita, kak mogu neporočnoga i poštenoga čovieka pred sud pozivati. Medjutim poziv je tu i on mora iti. Dojdući pred sudca prišme rogoboriti, zakaj ga pred sud pozivaju, kad je on skroz i skroz pošten čoviek i nikomu nikaj kriv. Sudac ga medjutim opomene, da negovori nikaj o svojem poštenju, jer on je pred sud zato pozvan, jer je protuzakonito u lovu divokozu strelil, anda je u kraljevskom reviru divljačinu kral.

»To nije istina, to mi nemože nitko dokazati!« — krikne sav uzrujani zverokradica.

Ali sudac ga je tišil, pak mu je rekel, a se neka samo malo strpi, jer svedok

bude laki došel, koj ga bude na to sietil, da je prije nekoliko dni kod Berchtesgadena divokozu strelil.

»K-vragu!« — zbelesne zverokradica — »zakaj mu nisam to dva tri krigiece pive radje platil. — To je sigurno taj prokleti šnajder, koj je sad radi toga na me srdit.«

Sa se otvore vrata od sudnice i nutar stupi kralj. Svi se ponizno duboko naklone, samo zverokradica ostane zapanjem nepomično stati. Njemu se je pred očmi sve vrtelo, kak da je pijan. On gleda, — prebrše si oči, Em je to lice šnajderovo!

»Oh jaj!« — zakriči sada osupnjen — »ja sam gospodina kralja za šnajdera držal!« Drhčući, kak šiba na vodi se hiti pred kraljem na kolena i prosi za milost.

»No za sad neka ti bude odproščeno« — veli kralj — »ali ako buš jedan krat išel v lov divljačinu krast, onda dojdeš u buturnicu. A osobito te opominjam, da mi pri tvojem nevaljanem poslu nikakovoga šnajdera više nezavedeš na zločin.«

Gabona árak. — Ciena zítka.

1 m.-mázs.	1 m.-cent.	frttól	frtlig
Buza	Pšenica	7.50	—
Zab	Zob	5.20	—
Rozs	Hrz	5.00	—6.00
Kukoricza uj	Kuruza nova	5.20	—
» » ó	» stara	0.00	—
Árpa	Ječmen	5.00	—
Fehér bab uj	Grah beli	6.50	—
Sárga » »	» zuti	5.50	—
Vegyes » »	» zméšan	5.25	—
Lenmag	Len	1.00	—
Bükköny	Grahorka	5.50	—

Nyilttér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztan lá.

Hirdetések.

1319. sz. 1899.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járás-bíróság 1899. évi V. 673/1. számú végzése következtében dr. Hajós Ferencz csáktornyai ügyvéd javára Tököli Márton dekanoveczi lakos ellen 11 frt 10 kr. s jár. erejéig 1899. évi nov. hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 frtra becsült következő ingóságok u. m.: 2 ló nyilvános árverésen eladottnak.

Meiy árverésnek a perlaki kir. járás-bíróság 1899. évi V. 673/2. sz. végzése folytán 11 frt 10 kr. tőkekövetelés és eddig összesen 16 frt 22 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Dekánoveczen leendő eszközlésére

1899. évi december hó 19. napjának d. u. 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 959

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon 1899. évi decz. hó 4-én

Sós Frigyes kir. bir. végrehajtó.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmaztatik köszvénynek, csúznál, tagzsugartásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsolésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziser**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; **íráskötár: Török József** gyógyszerésznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utáztat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter-céggelgyezes nélkül mint **nem valódit** utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak**Pollák Bernát**

óras és ékszerész Csáktornyán.

Főtér, az új takarékpénztái épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra, arany-, ezüst- és chinai-ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsò árákért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközlöm.

Olcsò árák mellett.

Utolsó előtti hét!

6

huzásra érvényes jótékonycélu
— sorsjáték a budapesti polikli-
nikai egyesület kórháza javára —
sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a 20.000 kor.stb.ért.

Kívánatra 20% levonással készpénzben kiiztetetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít

a jótékonycélu sorsjáték

kezelősege

IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Az üzlethelyiség állványokkal együtt bérbe adandó

Sok pénzt megtakarít

a ki

Mayer S.-nél Csáktornyan

bevásárlásait eszközli,

kinél az üzlet teljes felosztása miatt

az üzletben levő összes áruk u. m.:

női és férfi divatkelmék, vászonárúk,

parchetok mosókelmék, szőnyegek, gyapju

és selyemkendők valamint az összes

férfi és női divatcikkek

a bevásárlási árnál tetemesen olcsóbban

adnak el.

Maradékok minden elfogadható

áron adnak el.

911 10-26

Az üzlethelyiség állványokkal együtt bérbe adandó

Az üzlethelyiség állványokkal együtt bérbe adandó!

Az üzlethelyiség állványokkal együtt bérbe adandó!

Sorsjegytulajdonosok figyelmébe!

A világ összes sorsjegyeiről szóló évkönyv megjelent.

Sorsjegyek melyek bármely okból évek óta nem nézettek meg, ezen könyvben előfordulnak és általam ingyen és díjtalanul nézhetnek meg. A válasza 5 kros levéljegyet tessék mellékelni.

Beifeld József bankháza, Budapest, Károly-körút 1. sz.

Alapított 1874-ben.

664 1-1

4607. sz. 899.

Pályázati hirdetmény.

A csáktornyai járáshoz tartozó Csáktornya nagyközségben választás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázat hirdettek.

A jegyző évi javadalmazása:

1. Törzsfizetés 600 frt.
2. Természetbeni lakás, a szükséges tűzifa és világítás.
3. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazás.

Irodai szerek beszerzéséről a község gondoskodik.

Az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előírt minősítvénnyel bíró pályázók szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket 1900. évi jan. 10-ig alulírott főszolgabíróhoz benyújtják, későbbben érkezők nem vételnek figyelembe.

A választás 1900. évi január 11-én d. e. 9 órakor fog Csáktornya község tanácstermében megtartatni.

Csáktornyan, 1899. december 15-én.

Kolbenschlag,

főszolgabíró.

665

A villamostelep és gőzmalom részvényiársaság igazgatósága Csáktornyan meghívja részvényeseit az 1900. január elsején délután két órakor a társaság irodájában megtartandó rendkívüli közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Dr. Hajós Ferencz és Mayer Károly igazgatósági, továbbá Csakathurner Hermann és Neumaan Salamon felügyelő bizottsági tagok lemondása folytán szükséges két új igazgatósági és két felügyelő bizottsági tag választása.

2. Báron Lipót üzletvezető igazgató felmondásának tárgyalása.

3. A jegyzőkönyv hitelesítése.

Csáktornya, 1899. december 16-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 11. § értelmében szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényét a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatóságnál elismervény mellett leteszi.

666 1-1

6776. tk. 99.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Vudi Éva dekanoveczi lakosnak és Frankó Györgyne domásineczi lakosnak Malovics Ignác domásineczi lakosok elleni végrehajtási ügyben 20 frt tőke, ennek 26 frt 05 kr. eddigi, 6 frt 05 kr. árverés kérvényi költség, ugy 38 frt 15 kr. tőke és jár. kielégítése végett a nagy-kanizsai kir. törvszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a mурсcsáki 250. szljkyben 480. hrsz. a felvett ingatlannak Malovics Ignác nevéen álló 1/3 része 45; az u. o. 1103. szljkyben 484. hrsz. a felvett ingatlan a végreh. törv. 156. §-a alapján egészben 98 frt s az u. o. 1314. szljkyben 479. hrsz. a felvett ingatlan u. a §. alapján egészben 98 frt kikiáltási árban mint becsárban az

1900. évi február hó 13. napján d. e 10 órakor

Mурсcsákon a községhezánál pedig az összes ingatlanok özv. Malovics Istvánné domásineczi lakos közös haszonélvezeti szolgalmi jogának tartásával dr. Kemény Fülöp perlaki vagy Frankó Györgyne domásineczi lakos közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog. 962

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni s a vevő a vételért 3 egyenlő részletben lefizetni köteles és végre az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Mурсcsák község elöljáróságánál megtekinthetők

Az árverés elrendelése a fent említett tkjkevekben feljegyzendő.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1899. évi okt. hó 28-án.